

Nekatere šole se niso odzvale za Mlad. M. v pričakovanem številu, kar je razvidno iz seznama v tej številki.

Mladinska Matica.

Šole v ljubljanski oblasti.			
Sv. Ana n. Trzicem	71 otrok	10 naročnikov	14 %
Banjaloka	147	10	6,8 %
Bevke	56	10	17,8 %
Blanca	134	30	22,4 %
Golo	65	10	15,4 %
Grosuplje	128	10	7,8 %
Jarše	67	10	14,9 %
Kamnik	172	70	40,7 %
Karlovica	69	44	63,7 %
Kočevje,			
drž. deš. o. š.	440	80	18,2 %
Kočevje,			
zas. dekl. o. š.	16	1	6,25 %
Komenda	260	16	6,2 %
Koprivnik	27	4	18,2 %
Kočevska Reka	22	2	7,4 %
Kostel	40	10	25 %
Kranjska gora	206	40	19,4 %
Sv. Lenart	168	1	0,6 %
Ljubljana,			
I. d. o. š.	296	82	27,7 %
Ljubljana,			
II. d. o. š.	264	20	7,6 %
Ljubljana,			
deš. vadnica	120	80	66,6 %
Dol. Logatec	205	30	14,6 %
Novi kot	40	6	15 %
Podlipa	70	10	14,3 %
Radeče pri Zid. m.	319	52	16,3 %
Radomlje	89	10	11,2 %
Radovljica	205	30	14,6 %
Reichenau	20	1	5 %
Rova	41	5	12,2 %
Rožni dol	50	10	20 %
Št. Rupert	380	12	3,1 %
Sela pri Šumberku	75	1	1,3 %
Sora	130	42	32,3 %
Stara cerkev	93	12	12,9 %
Stari breg	40	1	2,5 %
Stoperc	124	15	12 %
Stranje	149	7	4,7 %
Svetli potok	36	2	5,5 %
Škofja Loka,			
zas. dekl. m. š.	?	20	?
Št. Urška gora	55	5	9 %
Vače	150	10	6,6 %
Vinica	190	14	7,3 %
Zameško	128	10	7,8 %
Zavodnje	65	7	10,7 %
Dol pri Hrastniku	227	2	0,8 %
Ljubljana,			
Urš. vnanja	241	4	1,6 %
Ljubljana,			
Urš. notr.	?	15	?
Stari trg p. Raketu	305	10	3,3 %
Ljubljana,			
II. deš. mešč. š.	?	30	?
Kokra	48	5	10,4 %
Orehovica	147	27	18,3 %
Sela	100	1	1 %
Jurklošter	123	11	8,9 %
Krjava peč	22	9	40,9 %
Besnica	56	10	17 %
Sv. Križ p. Kostanj.	186	3	1,6 %
Jezerko	88	17	19,3 %
Dobrnice	250	6	2,4 %
Kovor pri Trzicju	79	10	12,6 %
Mengeš	200	50	25 %
Zagradec	164	3	1,8 %
Preloka	88	9	10,2 %
Adlešiči	102	3	2,9 %
Koroška Bela	289	43	14,3 %
Božakovo	40	16	40 %
Ljubljana, Gluhonem.	?	10	?
Štrekljavec	135	10	7,4 %

Vseh otrok je 8312, naročnikov 1156, to je 13,9 %. Po nekaterih šolah se niso zbrali vseh naročnikov, zato bo odstotek še narasel.

Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani
priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

želandno tinkturo
Naročila točno po povzetju

Pokret učiteljic.

NE KLONIMO!

Tempora mutantur! Kratka je bila doba idealne demokracije, kratka naša idejna svoboda.

Novi časi, novi zakoni! Oni, ki skrbijo, da ne skočimo iz tira našega življenjskega pota, nam obetajo še krepkejšo vez: **celibat**.

Ni minula torej še doba reakcije, ker zakoni se ustvarjajo, zakoni, ki nas spominjajo na one čase, ko smo bile učiteljice le slepo orodje.

Brez zamere tovarišice!

V kolikor so se namreč naši tovariši osamosvojili, toliko se nam učiteljicam kratki še ono malo: razpolagati s prosto voljo pri izbiri življenjskega druga. To ni sicer samo po sebi ono, kar nam zadaje neprijetne občutke, pač pa dejstvo, da se moramo brez pogojev ukloniti volji, ki hoče odločiti celo v naših življenjskih odnosih, je ono, kar nas sili, da se z vsemi silami upremo in kličemo: hočemo biti enakopravne s tovariši, bodisi v privatnem, kakor javnem življenju.

Res, da se ženska individualnost razlikuje od moške, toda ravno učiteljski stan ji omogoča, da se približuje stopnji, ko se sme reči, da je žena kot taka zadostila nalogi, ki je vredna moškega truda. Za naše delo pa ne nudimo dovolj »reklame«, zato se nas tudi podcenjuje in zato nam dajejo še vedno novih »lekcij« na našo življenjsko pot.

Ako pa je naš poklic res tako vzvišen, da ga zakon (možitev) obsenčuje, potem naj se celibat razširi še na one tovarišice, ki jim je milostno dovoljeno vzeti za moža tovariša in tudi na tovariše, sploh na vse prosvetne delavce; uvede naj se splošen celibat, kakor pri posvečenih osebah. Nam bodo vsaj na umeten način zadržali želje po zakonskem življenju, ker kogar bodo nadlegovale te »muhe«, bo stopil ali v samostan oziroma bogoslovje ali pa v učiteljski stan.

Nepotrebni so tudi vsi komentarji, da zakon (možitev) ne vpliva kvarno na šolo pri onih, ki imajo voljo in namen vršiti to življenjsko nalogo in so zato vstopili v učiteljski stan.

Odprto nam ostane samo še vprašanje, komu se imamo zahvaliti za ono skrb, ki je pripomogla, da se hočejo vpeljati drakonske naredbe glede celibata.

Mogoče ravno onim, od katerih bi najmanj pričakovali?!

K.

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez pristnih Brajerjevih smuških čevljev ali pa brez pristnih Brajerjevih »gozdarjev«!

J. BRAJER, Ljubljana, Breg šte. 1.

TVRDKA F. IN I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

priporoča cenj. učiteljstvu perilo za gospode in dame, lastnega izdelka, vseh vrst damsko in otroško konfekcijo, razno manufakturno blago za obleke in perilo, trikotajo, pletenine in druge modne predmete. Pri večjem nakupu olajšani plačilni pogoji!

Splošne vesti.

VABILO

na sejo širjega sosveta UJU — poverjeništvu Ljubljana, ki se bo vršila 15. aprila 1928 v telovadnici drž. ženskega učiteljskega v Mariboru. Začetek ob 10. uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev seje in poročilo poverjenika tov. A. Skulja.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo o delu v odsekih.
5. Naš tisk.
6. Določitev kraja in časa in dnevnega reda pokrajinske skupščine.
7. Predlogi in nasveti okrajnih učiteljskih društev.

Opomba: Predloge in nasvete naj pošljejo okrajna učiteljska društva vsaj tri dni pred sejo. Na seji oddani predlogi se ne bodo upoštevali. Člani širjega sosveta so vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev in vsi člani ožjega sosveta. Udrženje jugoslovenskega učiteljskega poverjeništvu Ljubljana, dne 4. IV. 1928.

ANDREJ SKULJ, poverjenik, **JOSIP KOBAL,** tajnik.

RADO GRUM, blagajnik.

— Danes otvarja poverjeništvu novo rubriko »Kaj se godi« v svojem stanovskem glasilu. Na tem mestu in pod tem naslovom hoče na kratko in stvarno registrirati najbolj kričeče slučaje, ki se — žalibog — še vedno dogajajo in ki niso v skladu z veljavnimi zakoni in odredbami ter občutno škodujejo razvoju našega šolstva, ugledu našega stanu in tudi ugledu naše prosvetne uprave. Zakaj ran, katere zadajajo našemu šolstvu, učiteljsstvu in celo prosvetni upravi sami — čisto neodgovorni — faktorji, na lastno pest, ne kaže prikrivati, da bi se gnolile in okužile še zdrave dele šolstva, učiteljsstva in prosvetne uprave. Treba jih je razgaliti in zdraviti dokler se ni prepozno. S tem bomo koristili vsem trem faktorjem: šolstvu, učiteljsstvu, prosvetni upravi ter po njih tudi svojemu narodu in državi.

APEL NA ŠOLSKO OBLAST IN ČLANSTVO.

Resoluciji Mežiškega društva.

I.

Učiteljsstvo sodnega okraja Prevalje čim dalje bolj čuti nevdržnost stanja, da se že leta ne sklicuje prepotrebnih uradnih učiteljskih konferenc. Učiteljsstvo čuti vso silo novih prilik, ki zahtevajo kategorično novih smeri v našem šolstvu, tako v vzgojnem kakor tudi v didaktičnem oziru. Brez uradnih konferenc pa je prepuščeno posameznikom, da z večjo ali manjšo skladnostjo s šolsko upravo uveljavljajo nova načela. Kakor tudi učiteljsstvo pozdravlja to samostojno iskanje, vendar smatra potrebnim, da tudi šolska oblast poda svoja mnenja ter se najde potem sigurneja podlaga za medsebojno delo s tem, da dá na razpolago šolska uprava svojo materialno in moralno pomoč.

II.

V zadnjih treh mesecih se je naša organizacija v šolskoreformnem delu izvanredno razgibala, kar kažejo številni sestanki v Mariboru in Ljubljani. Toda v glasovih po šolski reformi se izgubljajo glasnejši, in še več v tihih klevetah zadušeni protesti proti upropaščenju našega stanu v materialnem in s tem v moralnem oziru.

Članki »škandal za kulturno državo«, »Zločin nad državo«, »Naš socialno-gospodarski program« itd. gredo mimo nas.

Tega mora biti konec! Zavedati se moramo, da je naš stan, stan duševnega proletariata. Mnogo govorimo o socialnih vprašanjih, toda ravno mi, ki se najbolj zavzemamo za pravice delavstva in kmeta, pozabljamo, da ravno tako, kakor za te, velja načelo, ki je vendar bistvo vsakega socializma: Za vsako delo zahtevamo delu primerno in enako plačilo tudi za nas. Zato imamo, kakor vsako drugo delavstvo, tudi enako pravico do vseh dovoljenih sredstev za izterjatev in dosego naših materialnih pravic. Zato zahtevamo, da je naša organizacija cele države stanovsko borbena, da postane sindikat, kadar gre za naše najglavnejše pravice, in to tudi, bodisi da posežemo po najradikalnejšem sredstvu — štrajku.

Zavedajmo se, da smo važen faktor v državi, in da ne maramo še za naprej ostati hlapi.

— Odprava osemrazrednic? Ker so v proračunu za leto 1928./29. zelo zmanjšane nekatere postavke, zlasti dodatki za nadzor-nike (!?!), zahteva prosvetno ministrstvo poročilo, katere osemrazrednice bi bilo spreminiti v petrazrednice in namesto višjih treh razredov ustanoviti meščanske šole, ter katere osemrazrednice bi bilo vsled majhnega števila učencev v višjih razredih spreminiti v šest ali petrazrednice. Počasi bodo reducirali naše šole na štirirazrednice in nas s tem izenačili v celi državi.

— Anonimnega tovariša iz Prekmurja, ki je v torokvem »Slovincu« povzročil anoni-men dopis s trditvijo »veliko razburjenje je povzročil pri nekaterih predlog, da se naj v »Učit. Tov.« prepevedo anonimni napadi od strani liberalnega učiteljsstva«, opozarjamo, da je v zadnji številki »Učit. Tov.«, ki je izšel že teden dni pred »Slovincem«, objavljen dopisnik dotičnega članka. Tudi povemo javno, da še do danes nismo prejeli poročila od Dolnjelendavskega društva in ne zadevne resolucije. Članj Dolnjelendavskega društva imajo pa sedaj priliko, da na svojem zborovanju poiščejo povzročitelja dopisa v »Slovincu«, ki še vedno straši z »liberalnim« učiteljstvom ter hoče na ta način rešiti vprašanje, kar pa ravno ne dela učiteljsstvu časti. Časi, da se je učiteljsstvo izigravalo z »liberalnim« in »klerikalnim« so minili.

— »Slovinc« od sobote prinaša sledečo notico iz Zagorja: »Tudi »Učiteljski Tovariš« se pritožuje nad tem, da je bila v zagorski šoli brez potrebe nastavljena 18. učna moč. Edinjašem je manjkala en glas do večine, ki so jo z novo učiteljico srečno dosegli. Čudno, da oblasti še vedno podpirajo ljudi, ki so že več političnih pogrešk zagrešili nad zagorsko šolo.« — K tej notici moramo pripomniti, da »Učiteljski Tovariš« ni objavil one notice iz kakega strankarsko političnega ozira, temveč strogo z načelnega stališča, da se po razpisu stalno nameščenih literarnih učiteljic ne namešča čez noč kot učiteljice ženskih ročnih del, ker jih zna ministrstvo lepega dne reducirati.

— Kulturna sramota v Prekmurju. Te dni se je moralo pouk ustaviti na šoli Fikšinci in na šoli Pertocha radi pomanjkanja kuriva. Obe ti šoli sta verski (rk.). — Na državnih prekmurjskih šolah pa se bo moral pouk ustaviti v kratkem času radi nenakazanja od države obljubljenih kreditov.

† Bernot Ivan. Dne 1. aprila je umrl v Ljubljani po dolgotrajni boleznii tov. Ivan Bernot, upokojeni strokovni učitelj na srednji tehnični šoli v Ljubljani in dolgoletni predsednik »Učiteljske tiskarne«. Pogreb pokojnika se je vršil dne 3. aprila ob veliki udeležbi učiteljsstva in drugega občinstva. Nekrolog priobčimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša«. Prizadeti pa izražamo naše iskreno sožalje.

— Zadnja pot Ljudmile Gabrškove. V sredo 28. marca se je vršil pogreb pokojne tovarišice Ljudmile Gabrškove, hčerke upok. oblastnega šolskega nadzornika Frana Gabrška. Številna udeležba je pokazala priljubljenost pokojnice v krogu svojih tovarišev in tovarišic, staršev in pri šolski mladini ter sočustvovanje širokega kroga prijateljev z obitelji Frana Gabrška. Pogreba se je udeležil učiteljski zbor s šolsko mladino iz Most, ki je nesla spredaj številne vence, zastopniki stanovskih in drugih društev, zastopniki šolskih oblastev ter mnogo drugega občinstva. Pred hišo žalosti in ob kapelici je zapel pevski zbor, sestojč iz stanovskih tovarišev in pomnožen s pevci Glasbene Maticice pod vodstvom tov. strokovnega učitelja Ljubo Dermelja žalostinke. Ob grobu se je z ginljivimi besedami poslovil od prerano umrle pokojnice šolski upravitelj Janko Grad. Pokojnica je do zadnjega napora vztrajala na svojem težko priborjenem službenem mestu, kar je pospešilo njeno prerano smrt. Naj ji bo ohranjen časten spomin!

— »Ženski List«. Izašao je aprilski broj 4 ovog omiljenog modnog i domačinskog mjesečnika. Ovaj broj prikazuje u modnom dijelu, biranim modelima, od kojih su mnogi u bojama, ovogodišnju osobito ukusnu proljetnu modu. Ručni rad modern i narodni, i u ovom je broju odlično zastupan. Obilni tekstovni dio sadržaje birano zabavno i poučno štivo, uz stalne rubrike o zdravstvu, kozmetici i praktičnim kućanskim pitanjima koja zanimaju našu ženu. Pretplata na 3 mjeseca uz cijenu od Din 45 prima Uprava »Ž. L.«, Zagreb, Samostanska ul. 2 — pojedini broj dobije se u svim knjižarama i trafikama uz cijenu od Din 18.

— Izjava. Z ozirom na principijelno stališče, ki ga je zavzelo celjsko učiteljsko društvo na svojem zborovanju dne 3. marca t. l. izjavljamo, da utegne ta resolucija imeti dalekosežne posledice za vse učiteljsstvo. Ugovajljamo, da razlogov za ukinitve višje ped. šole ne le ni nikjer najti, temveč da se iz vse resolucije zrcali popolno nepoznavanje institucije, ki po mnenju predlagateljev »ne nudi nobene koristi«. V interesu vsega učiteljsstva prosimo, da se vsakdo, ki hoče o tej prevažni stvari debatirati in zavzeti principijelno stališče, najpreje o vsem po možnosti čim točneje informira. Dostavljamo, da o tej zadevi ne bomo vodili nobene debate več na tem mestu. — Klub slovenskih slušateljev višje ped. šole v Zagrebu.

— V pojasnilu k notici »Akademska čast« v 36. številki »Učit. Tovariša« od 22. marca t. l. poročam, da v začetku niso bili vabljeni učitelji in učiteljice vadvic k diskusijskim sestankom v delovni šoli, ampak se je to zgodilo pozneje na željo udeležencev. Po takem se začetkoma učitelji vadvic niso mogli udeleževati teh sestankov. Pri zadnjih štirih sestankih se je razpravljalo o delovnem principu v elementarnem razredu. Enega izmed teh se je udeležil učitelj elementarnega razreda vadvic na moškem učiteljskem, na ostale pa vsled zaposlenosti ni mogel. Vadvniške učiteljice ženskega učiteljskega prihajajo, odkar so obveščene. Kar se tiče drugih trditve, ne morem dati pojasnila, ker mi ni nič znano. Tomazič.

— Ptujsko učiteljsko društvo priredi dne 15., 16. in 17. aprila rokotvorni tečaj v Ptuj. Vodila ga bodeta tovariša Srečko Vitorji in Friderik Venigerholz. Vsaka šola srez za bo zastopana na tečaju po enem članu učiteljskega zbora.

— Ameriški Mladinski list je dobil v 6. letniku prav lepo opremo. Vsaka številka se nahaja v barvanih kartonskih platnicah in sploh skrbi g. urednik Kobal za skrbno izbrano vsebino. Posebno lepi so fotografski posnetki živali in krajev. Tudi papir je boljše kakovosti. Tiska se v 9000 izvodih. Mladinski list je slovensko-angleška mladinska mesečna revija. V slovenskem delu so dela naših najboljših literarnih delavcev. Zasedimo Otona Župančiča, Engelberta Gangla, Stritarja, Dragotina Ketteja; septemberska številka je objavila življenjepis s sliko pesnika in grafika Albina Čebularja, ki neumorno prispeva s svojimi številnimi izvirnimi deli, od ustanovitve revije. List je na višku, ker je posvetil urednik posebno pozornost njegovim povzdigim in mu izposloval gmotno podporo, da je izšel lahko v razkošni opremi.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji. Družba je vredna in potrebna, da jo vsakdo po svojih močeh podpira. Prijatelje naše šolske družbe in učiteljskega prosimo, da občinstvo na naše obrambno društvo pri vsaki priliki opozarjajo. Učiteljsstvo prosimo, da sedaj, ob Veliki noči zberejo kak mali prispevek za pirhe.

— g Igrice, ki jih je založilo Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani, so bile razposlane vsem šolam obeh slov. oblasti. Na žalost moramo konstatirati, da je bilo mnogo pošiljk vrnjenih iz obeh oblasti. Članstvu UJU sporočamo, da Konvikt nikakor ne konkurira Učiteljskemu domu, pač pa da sta odbora dogovorno sklenila, da drug drugega pri gospodarskih akcijah podpirata. Sicer imajo pa Igrice svojo literarno vrednost in če se šole že nikakor ne morejo odločiti, da bi priredile po knjigi kako igrico v prid Domu in Konviktu, naj bi jih pa uvrstile v svoje mladinske knjižnice, ki brezdomno niso prebogat. Vrnjeno še lahko naročite! — J. L.

— Kosmos brošure priporoča nek tovariš v zadnjem »Tovarišu«. Brezdomno piscu notice ni znano, da ima Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta stalno trgovsko posodbo, glasom katere mu podjetje Kosmos priznava 20% provizije za vsa učila in knjige, ki so naročena potom Učiteljskega konvikta. (Naslov za naročila: Šolsko upraviteljsvo ali U. K. v Cerkljah pri Kranju). Akcijo vodi poštvalno tovariš Pavlovec Milan.

J. L.

— Prava kava je strup. Gorje tistemu, ki se prepriča o tem, kajti bolni živci zagrejnjo življenje. Zato pije previdni rajši ŽIKO, ki popolnoma nadomesti pravo kavo. Zahtevajte ŽIKO in kuhajte jo pravilno. Navodilo je na vsakem zavitku.

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927./28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— UPRAVA »ZVONČKA« išče 1. in 2. številko »Zvončka« letnika 1926./27. in 1927./28. proti odplačilu. Kdor ju lahko poseže — naj ju pošlje na upravo UJU — Ljubljana.

Nogavice, rokavice, damsko in moško perilo, kravate, čepice, bluže, damske obleke, torbice i. t. d. kupite najceneje pri ŠTERK, nasled.

MILOŠ KARNIČNIK
LJUBLJANA, Stari trg šte. 18.

Naporno dnevno delo ubija! Varujte zato živce! Pijte rženo žitno kavo

ŽIKO.